

Asia: VN/17727/2022

Lausuntopyyntö selvityksestä - Tuomioistuinlaitoksen koulutusjärjestelmän kehittyminen : Selvitys tuomioistuinlain vaikutuksista

Lausunnonantajan lausunto

1. Tulisiko tuomioistuinharjoittelun nimellä tunnettu harjoittelumahdollisuus laajentaa kattamaan myös muut oikeudenhoidon toimijat? Jos, niin missä harjoittelu tulisi voida suorittaa? Mikä harjoittelun kesto tulisi olla?

Nähdäksemme nykyinen järjestelmä, jossa tuomioistuinharjoittelu suoritetaan tuomioistuimessa, on toimiva ja tulisi säilyttää.

2. Tulisiko tuomioistuinharjoittelijoiden valintamenettelyä tehostaa? Jos, niin miten?

Tuomioistuinharjoittelijoiden valintamenettelyssä tulisi pyrkiä ottamaan nykyistä paremmin huomioon tuomioistuinuralle pyrkimisen tavoitteet ja suunnitelmat sekä pääkaupunkiseudun ulkopuolella sijaitsevien tuomioistuinten tarpeet. Nykyinen valintajärjestelmä on johtanut siihen, että tuomioistuinharjoittelua suorittavat ovat usein kotoisin ja/tai työskentelevät jo ennen tuomioistuinharjoittelun aloittamista työsuhteissa tai viroissa pääkaupunkiseudulla. Harjoittelun suoritettuaan he myös palaavat näihin olemassa oleviin työtehtäviin. Karrikoidusti sanoen, he ovat vain suorittamassa tuomioistuinharjoittelun, eivätkä sen jälkeen jää seudulle, eikä heistä siten myöskään saada osaavaa henkilöstöä paikallisten tuomioistuinten palvelukseen. Valintamenettelyn muutos on aiheuttanut merkittäviä vaikeuksia tuomioistuinten rekrytoinnille. Esimerkiksi hovioikeuden esittelijöiden rekrytointi on nykyään erittäin haastavaa olennaiselta osin edellä mainittujen seikkojen johdosta.

3. Tulisiko asessoreiden valinta siirtää esivalintakoetta lukuun ottamatta tuomarinkoulutuslautakunnalta tuomioistuimille? Jos, niin miksi?

Pidämme nykyistä valintamenettelyä pääosin toimivana.

4. Tulisiko tuomioistuinten esittelijöiden nykyistä tehtävänkuvaa tai kelpoisuusvaatimuksia muuttaa? Jos, niin miten?

Ottaen huomioon sen, mitä yllä on lausuttu vastauksena kysymykseen 2, esittelijän kelpoisuusvaatimuksia pohdittaessa tulisi harkita, voidaanko kelpoisuusvaatimusten osalta luopua vaatimuksesta, jonka mukaan "hovioikeuden esittelijällä tulee lisäksi olla kokemusta tuomarin

tehtävistä". Esittelijöiden osalta tämä on käytännössä tarkoittanut suoritettua tuomioistuinharjoittelua. Siitä huolimatta, että tuomioistuinharjoittelun suorittamisella on merkittäviä etuja hovioikeuden esittelijänä työskentelyn näkökulmasta, katsomme, että lainsäädännön keinoin olisi suositeltavaa mahdollistaa myös sellaisen lakimiehen, joka ei ole tuomioistuinharjoittelua suorittanut, mutta joka muutoin voidaan katsoa esittelijän tehtävään päteväksi, valinta hovioikeuden esittelijäksi. Nykyisessä rekrytointiympäristössä ja ottaen huomioon tuomioistuinharjoittelun haasteet, tämän hetken kelpoisuusvaatimus on nähdäksemme liian rajoittava.

5. Olisiko käräjäoikeuksien virkarakennetta tai kärjänotaarien toimenkuvaa tarpeen tarkistaa siten, että käräjäoikeuksissa kärjänotaarit tai muut nuoremmat lainoppineet voisivat avustaa tuomareita asioiden valmistelussa?

Kannatamme asian selvittämistä.

6. Onko teillä muuta lausuttavaa?

-

Gummerus Joe
Vaasan hovioikeus